

Protokoll 2017/1

Tid: 19 april 2017 kl. 10.00 -11.15
Plats: Konferensrum Utbådan, Ålands landskapsregering
Deltagare: Lantråd Katrin Sjögren, ordförande
Chefsjurist Michaela Slotte
Förvaltningssekreterare Anita Husell-Karlström
Avdelningschef Rainer Juslin
VD Ålands näringsliv Anders Ekström
Språkrådets sekreterare Johanna Fogelström
Inbjuden gäst (3§): Lia Markelin, Tankesmedjan Magma
Förhinder: Kommundirektör Erik Brunström, Kommunförbundet
Landshövding Peter Lindbäck

1. Mötets öppnande

Ordförande öppnade mötet och hälsade ledamöter och inbjuden gäst välkomna.

2. Godkännande av dagordning

Dagordningen godkändes utan ändringar.

3. Nuläge och utvecklingen i Finland vad gäller svenska språket

Utbyte med Lia Markelin, forskare vid tankesmedjan Magma i Helsingfors. Markelin presenterade Magma som är en liberal, partipolitiskt obunden tankesmedja. Största frågan för organisationen är att värna om Finlands tvåspråkighet. Magma arbetar för att samla och presentera forskning på ett journalistiskt och populärvetenskapligt sätt. Rapporter man publicerat omfattar teman så som näringslivet och handel, åldringsvård på svenska samt svenskspråkig kulturpolitik. Magma deltar aktivt i debatten genom att publicera rapporter, ordna seminarier och diskussionstillfällen.

Språkrådets ledamöter presenterade språkutmaningar på Åland utifrån de sektorer som var representerade på mötet. Nedan några exempel på de frågor som lyftes:

- Översättningsutmaningar i samband med digitaliseringen av studentexamen;

- Utmaningar med certifieringar som krävs för vissa yrken, svårighet med kontakt på svenska med vissa myndigheter och "halv-myndigheter" t.ex. Teosto;
- Svårigheter att få svenskspråkig vård i samband med köp av vårdtjänster i riket, samt påverkan av de förändringar som nu sker i riket som försvårar samarbetet med Åland;
- Lägre svenskakunskaper bland tjänstemän vid olika ministerier i riket som försvårar kontakterna med landskapsregeringen.

Vad gäller språkutvecklingen i landet konstaterar Markelin att den utökade globaliseringen och digitaliseringen är starka krafter som vi inte kan göra mycket åt. Studier visar att ju mer flerspråkiga vi blir, desto mindre språklojala blir vi. Vad gäller debattklimatet och den politiska utvecklingen i landet så konstaterar Markelin att det är några få negativa röster som tar oproportionerligt stor plats, medan majoriteten av landets befolkning fortfarande är positivt inställd till svenskan. Det som är viktigt enligt Markelin är att säkerställa och hålla fast vid de juridiska språkrättigheterna, politik kan förändras. Det är också viktigt för den svenskspråkiga delen av landet att säkerställa hög kvalitet i t.ex. utbildning så att tvåspråkiga familjer fortsätter att välja svenskspråkiga alternativ.

4. För kännedom: JO beslut om fastighetsmäklarproven i riket

Språkrådet noterade för kännedom Justitieombudsmannens beslut i ärendet om språk i kraven för mäklarprovet, daterat 8 december 2016. Språkrådet lyfte frågan i december 2014 att mäklarprovet upplevs som orättvist då all stödande litteratur som kan vara till hjälp i provet enbart finns tillgängliga på finska.

I sitt beslut konstaterar JO att språkfrågan gäller endast litteraturkraven eftersom all lagstiftning och förarbeten finns tillgängliga på finska och svenska. Nämnden för mäklarprovet har konstaterat att litteraturen inte är obligatorisk utan bara en hjälp. Alla frågor i provet grundar sig på lagstiftningstexter som finns tillgängliga på båda språken. JO bedömer att likabehandlingen är endast skenbar eftersom man med tillgång till läroböcker och litteratur har möjlighet att nå bättre resultat i provet. JO konstaterar att personer med svenska som modersmål har en betydligt mer ofördelaktig ställning än de med finska som modersmål, och att det är frågan om indirekt diskriminering.

De som upplever sig ha diskriminerats kan vända sig till diskrimineringsombudsmannen och diskriminerings- och jämställdhetsnämnden.

Nämnden för mäklarprov kan inte ålägga författare och förlag att producera litteratur på svenska. JO konstaterar att nämnden för arbets- och näringsministeriet torde ha möjlighet att påverka uppkomsten av litteratur på svenska.

JO delger sitt beslut till Centralhandelskammarens nämnd för mäklarprov samt arbets- och näringsministeriet, och ber dem underrätta vilka åtgärder beslutet har föranlett senast 28 februari 2017.

Hela beslutet finns att tillgå här:

[http://www.eduskunta.fi/triphome/bin/thw.cgi/trip/?\\${APPL}=ereopaa&\\${BASE}=ereopaa&\\${THWIDS}=0.49/1493190829_26358&\\${TRIPPIFE}=PDF.pdf](http://www.eduskunta.fi/triphome/bin/thw.cgi/trip/?${APPL}=ereopaa&${BASE}=ereopaa&${THWIDS}=0.49/1493190829_26358&${TRIPPIFE}=PDF.pdf)

(svensk översättning börjar på sid 10 i dokumentet)

7. Övriga ärenden

Inga övriga ärenden.

8. Nästa möte

Fokus utbildningsfrågor, bland annat studentexamen och erkännande av certifieringar och utbildningar från andra länder. Förslag bjuda in minister Tony Asumaa, samt rektor Marcus Koskinen-Hagman.

Ordförande, sekreterare och chefen för Utbildnings- och kulturavdelningen förbereder mötet.

Datumförslag 14 juni 2017, kl 10-12, förutsatt att det passar inbjudna gäster.

9. Mötet avslutas

Mötet avslutades 11.15.

Lantråd Katrin Sjögren, ordförande

Johanna Fogelström, sekreterare